

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności
Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej
w Malczycach

Sporządziła: Agnieszka Krupa - Sokołowska

Poznań, lipiec 2018

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w związku ze zmianą na stanowisku osoby zarządzającej Ośrodka Zdrowia w Malczycach i dotyczy okresu od 1 stycznia 2017.r. do 31 marca 2018r.

CZEŚĆ I – USTALENIA OGÓLNE

I. ORGANIZACJA ZAKŁADU

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Malczycach jest podmiotem leczniczym, niebędącym przedsiębiorcą działającym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Zakład został utworzony w 1994 roku i jest wpisany do rejestru wojewody pod numerem 0000027353.

Organem założycielskim jest Gmina Malczyce i teren działalności Zakładu obejmuje przede wszystkim obszar Gminy.

Podstawowym celem działania Zakładu jest zabezpieczenie świadczeń zdrowotnych na terenie Gminy Malczyce, służących profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia.

Świadczenia zdrowotne udzielane są w zakresie:

- podstawowej opieki zdrowotnej, obejmującej m. in. badania i poradę lekarską, leczenie, szczepienia ochronne, badania diagnostyczne,
- hospicjum domowego - opieka zespołu hospicjum w domu chorego w chorobach nowotworowych oraz stanach terminalnych,
- rehabilitacji leczniczej udzielanej ambulatoryjnie i w domu pacjenta.

Świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych udzielane są osobom ubezpieczonym oraz innym osobom uprawnionym do tych świadczeń. Udzielane świadczenia nieodpłatne, częściowo odpłatne lub całkowicie odpłatne. Wysokość opłat za świadczenia zdrowotne ustala Kierownik Zakładu.

Zgodnie ze statutem Ośrodkiem kieruje Kierownik Zakładu, reprezentuje go na zewnątrz i jest odpowiedzialny za zarządzanie Zakładem. Z Kierownikiem może być zawarta umowa o pracę na podstawie powołania lub umowa cywilnoprawna. Czynności z zakresu prawa pracy wobec Kierownika wykonuje Wójt Gminy.

Kierownik Zakładu przede wszystkim:

- organizuje pracę zakładu,

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

- należyce gospodaruje jego mieniem,
- nadzoruje wykonywanie zadań statutowych Zakładu,
- wydaje zarządzenia, regulaminy i inne akty prawa wewnętrznego.

W czasie nieobecności Kierownika zastępuje pracownik, któremu udzielił pisemnego pełnomocnictwa. Jeżeli kierownik nie jest lekarzem kieruje Zakładem przy pomocy zastępcy ds. lecznictwa.

Przy Zakładzie działa Rada społeczna, która jest organem doradczym.

Statut nie określa struktury organizacyjnej Ośrodka Zdrowia, nie stwierdzono także nadania regulaminu organizacyjnego.

Ośrodek Zdrowia prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o działalności leczniczej. Działa w oparciu o plan finansowy ustalany przez kierownika Zakładu. Jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, Ośrodek pokrywa swoje koszty i zobowiązania z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów.

Zakład otrzymuje środki z Narodowego Funduszu Zdrowia, ponadto może otrzymywać środki:

- z odpłatnej działalności leczniczej,
- z wyodrębnionej działalności gospodarczej, innej niż działalność lecznicza,
- z darowizn, zapisów, spadków oraz ofiarności publicznej,
- na realizację zadań i programów zdrowotnych i pilotażowych oraz promocje zdrowia,
- na realizację innych zadań,
- na pokrycie ujemnego wyniku finansowego.

Zakład we własnym zakresie pokrywa ujemny wynik finansowy, sam też (po zasięgnięciu opinii Rady Społecznej) decyduje o podziale zysku.

Rachunkowość Zakładu prowadzona jest w oparciu o odrębne przepisy prawa – ustawę o rachunkowości.

Zakład sporządza sprawozdanie finansowe, zatwierdzone przez Radę Gminy oraz (do 31 maja każdego roku) raport o sytuacji ekonomiczno – finansowej Zakładu, zawierający m.in. analizę sytuacji finansowej za rok miniony oraz prognozę na kolejne 3 lata.

Jeżeli w Zakładzie występuje strata – Kierownik - do 31 sierpnia opracowuje program naprawczy, który jest zatwierdzany przez organ tworzący.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Z uwagi na brak regulaminu organizacyjnego nie można określić podległości służbowej poszczególnych pracowników, podziału zadań między komórki organizacyjne ani zadań osób kierujących poszczególnymi komórkami.

Sytuację kadrową prezentuje poniższa tabela:

Tabela 1: Zatrudnienie w SP ZOZ w Malczycach

Zatrudnienie w Zakładzie Opieki Zdrowotnej	Etaty	Umowa zlecenia
Kierownik	1,00	0,00
Główny Księgowy	0,00	1,00
Lekarz/zastępca kierownika	1,25*	0,00
Lekarz	7,00**	1,00
Pielęgniarka	5,00	0,00
Położna	0,00	2,00
Fizjoterapeuta	1,00	0,00
Technik masażysta	1,00	0,00
Pomoc medyczna/asystentka	1,00	0,00
Konserwator	0,50	0,00
Sprzątaczką	1,00	1,00
RAZEM	18,50	5,00

*umowa o pracę oraz kontrakt

** kontrakt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji SP ZOZ w Malczycach

Jak wynika z powyższej tabeli – na umowę o pracę zatrudnionych jest 12 osób, w przeliczeniu na etaty 10,50 etatu, 8 lekarzy na podstawie kontraktu, zaś na podstawie umowy zlecenia określone zadania wykonuje 4 osoby. Kierownik Zakładu zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę. W okresie od 1 czerwca 2016r. do 30 kwietnia 2018r. kierownikiem była Pani Monika Lejczak.

Ustalenia dot. zatrudnienia i sytuacji kadrowej oraz rozliczeń z pracownikami zawarte są w dalszej części opracowania.

II. PLAN FINANSOWY/ SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Podstawą gospodarki finansowej SP ZOZ w Malczycach jest plan finansowy opracowany przez kierownika jednostki.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Na podstawie polityki rachunkowości, opracowanej w oparciu o ustawę o rachunkowości, ustawy o finansach publicznych oraz inne przepisy prawa jednostka sporządza kwartalne sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych, Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, roczne Rb-WS o wydatkach strukturalnych (od 2018 r. nie sporządza się tego sprawozdania) oraz sprawozdanie finansowe obejmujące bilans, rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki.

Informacja o wykonaniu planu przedstawiana jest przy okazji sprawozdania z wykonania budżetu za rok budżetowy i informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy za I półrocze. Dodatkowo, na podstawie ustawy o działalności leczniczej sporządzany jest raport o sytuacji finansowej SP ZOZ.

Działalność Zakładu jest finansowa przede wszystkim z przychodów z NFZ . Pozostałe przychody stanowią przychody z pozostałych świadczeń zdrowotnych dla pacjentów indywidualnych, najmu pomieszczeń i przychody finansowe.

Największą grupę wśród kosztów stanowią wynagrodzenia osobowe i bezosobowe pracowników oraz świadczenia na rzecz pracowników (składki ZUS, podatki i inne). Pozostałe koszty to koszty zakupu usług obcych (kontrakty lekarskie, usługi laboratoryjne, usługi telekomunikacyjne, remontowe), koszty zużycia materiałów (leki i sprzęt jednorazowy, opał, paliwo, materiały biurowe i gospodarcze, środki czystości), koszty zużycia wody i energii i pozostałe koszty (podróże służbowe, podatek od nieruchomości).

Informacja o wykonaniu planu finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Malczycach za 2017r. przedstawia się następująco:

Tabela 2 : Wykonanie planu finansowego SP ZOZ w Malczycach za 2017 rok

Plan finansowy Zakładu

Przychody, z tego:	Plan	Wykonanie
- dochody z NFZ z tytułu świadczonych usług zdrowotnych (usługi lekarskie i pielęgniarskie)	1 142 368,00	1 194 680,00
- dochody z pozostałych usług	20 000,00	87 546,00
- czynsze	22 800,00	23 500,00
- dotacja na realizację programów zdrowotnych	26 000,00	26 000,00
- dotacja na doskonalenie zawodowe pracowników	0,00	11 887,00

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

- przychody finansowe (odsetki)	-	2 695,00
Przychody ogółem	1 211 168,00	1 346 308,00
Należności		121 003,00
Koszty, z tego	Plan	Wykonanie
- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe	453 000,00	495 288,00
- pochodne od wynagrodzeń (ZUS)	82 000,00	72 108,00
- usługi medyczne (kontrakty, laboratoryjne, diagnostyczne)	400 000,00	452 985,00
- usługi niematerialne (informatyczne, szkolenia, przeglądy sprzętu)	20 000,00	40 186,00
- usługi remontowe	0,00	8 918,00
- pozostałe usługi (pocztowe, telekomunikacyjne, komunalne)	10 500,00	11 397,00
- zużycie materiałów	71 500,00	60 045,00
- zużycie energii, wody	12 500,00	9 794,00
- zużycie węgla	10 000,00	10 444,00
- wyposażenie	10 000,00	36 149,00
- podróże służbowe	0,00	12 210,00
- podatki i opłaty, licencje, ubezpieczenia	8 000,00	8 633,00
- pozostałe koszty rodzajowe	10 000,00	8 861,00
- amortyzacja	-	23 323,00
- koszty finansowe	-	343,00
Koszty razem	1 087 500,00	1 250 684,00
Wynik finansowy	123 668,00	95 624,00
Zobowiązania		133 747,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania opisowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Malczycach

Dane zawarte w tabeli, stanowiącej część sprawozdania przedłożonego do Urzędu Gminy są niespójne z częścią opisową – w zakresie przychodów z tytułu dotacji z Gminy na realizację programu profilaktyki i zapobiegania chorobom oraz szczepień ochronnych dla seniorów. Zgodnie z tabelą przekazano dotację w wysokości 26 000,00, natomiast w części opisowej wskazano, że dotacja przekazana na program profilaktyki wyniosła 19.000,00 zł zaś na szczepienia ochronne 7.000,00 zł, jednak z tej kwoty zwrócono 4.020,62 zł. Zatem ostatecznie dotacja wyniosła 21.979,38 zł.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Jak widać z tabeli powyżej większość kosztów została niedoszacowana. Szczególnie dziwi brak zaplanowania kosztów delegacji służbowych (do których zalicza się wydatki na ryczałt za używanie samochodu prywatnego), zwłaszcza w sytuacji, gdy jeden z pracowników wykorzystuje własny samochód do celów służbowych (zgodnie z podpisaną umową).

Ze sprawozdania wynika: „W 2017r. poniesiono 13% wyższe niż planowano koszty, jednak należy zauważyć, że było to spowodowane koniecznością inwestycji w przystosowanie gabinetów oraz doposażeniu w sprzęt, a także konieczność zatrudnienia dodatkowego personelu w związku ze staraniami o nowe kontrakty”.

Wyjaśnienie to nie wyczerpuje całkowicie tematu, gdyż niedoszacowanie dotyczy - poza zakupem wyposażenia, materiałów do remontów czy samych usług remontowych - także usług niematerialnych (informatycznych, szkoleń, przeglądów), pozostałych usług (telekomunikacyjnych, komunalnych, bankowych), zakupu energii i wody, węgla czy wspomnianych delegacji służbowych.

Mimo wykonania kosztów wyższych niż planowane rok zamknął się dodatnim wynikiem finansowym, aczkolwiek niższym niż pierwotnie planowano (zysk 95.624,00 przy planowanym 123.668,00).

Zgodnie z ustawą o działalności leczniczej oraz ze statutem Zakładu do Urzędu Gminy przedłożono sprawozdanie finansowe Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Malczycach za rok 2017 (termin przedłożenia sprawozdania - 31 maja, sprawozdanie przedłożono 13 czerwca 2018r.).

Sprawozdanie finansowe spółki za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 składa się z :

1. Bilansu sporządzonego na dzień 31 grudnia 2017 r., który po stronie pasywów i aktywów wykazuje sumę 981 380,56 zł
2. Rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017, wykazujący zysk netto 95 624,34 zł
3. Dodatkowe informacje i wyjaśnienia,
4. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Malczycach.

Zakres sporządzonych sprawozdań jest zgodny z wymogami zawartymi w rozdz. V Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018r., poz. 398ze zm.).

Na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się bowiem sprawozdanie finansowe, które obejmuje: bilans, rachunek zysków i strat, informację dodatkową, które to

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

sprawozdanie zgodnie z art. 49 ust 1 powołanej ustawy powinno rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

W dodatkowych informacjach i wyjaśnieniach dot. sprawozdania finansowego wykazano nieprawidłowość pomiędzy błędnym przeniesieniem bilansu zamknięcia konta 860 „Wynik finansowy”, w związku z czym bilans zamknięcia roku 2016 nie jest równy bilansowi otwarcia roku 2017.

Na podstawie wydruku konta 860 „Wynik finansowy” ustalono, że saldo (Wn) na koniec roku obrotowego 2016 wynosiło 60.679,05 podczas gdy w bilansie otwarcia w roku 2017 na koncie 860 wykazano kwotę 61.971,79, różnica 1.292,74 zł.

W bilansie - sprawozdanie na dzień 2016-12-31, sporządzonym 7 marca 2017r. (wydruk z systemu finansowo – księgowego Rewizor GT) wykazano stratę z lat ubiegłych w wysokości 63.272,53 zł, zaś w roku 2016 w pozycji zysk (strata) netto wykazano 0,00.

Ponadto kontrolujący zwraca uwagę, że stan aktywów wykazany w przedmiotowym sprawozdaniu na dzień 01.01.2016 wynosi 851.053,34 podczas gdy stan pasywów wynosi 765.782,34. Sprawozdanie zostało podpisane przez Głównego księgowego- Sylwię Joncel oraz Kierownik SP ZOZ w Malczycach - Monikę Lejczak.

Na podstawie ustawy o rachunkowości przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należy stosować w sposób ciągłym dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych i umorzeniowych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych – art. 5 ustawy.

CZEŚĆ II – USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

I. ZATRUDNIENIE

W celu skontrolowania liczby osób zatrudnionych oraz innych świadczących usługi dla Ośrodka Zdrowia w Malczycach na podstawie umów cywilnoprawnych przygotowano wzór

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

tabeli do wypełnienia. Na podstawie zgromadzonych danych ustalono, że w okresie objętym badaniem na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 10 osób, w tym:

- Kierownik Zakładu,
- Z-ca kierownika Zakładu,
- 5 pielęgniarek,
- pomoc medyczna/asystentka,
- fizjoterapeuta,
- technik masażysta,
- sprzątaczką,
- konserwator.

Z-ca kierownika i konserwator zatrudnieni byli w niepełnym wymiarze (odpowiednio $\frac{1}{4}$ i pół etatu), pozostali pracownicy - w wymiarze 1 etat. Zastępca kierownika dodatkowo był zatrudniony na kontrakcie jako lekarz, czym wypełniono zapis statutu, dotyczący zastępstwa, w przypadku, gdy kierownik Zakładu nie jest lekarzem. Dodatkowo na umowę zlecenia zatrudnieni byli:

- Główny księgowy,
- 2 położne,
- lekarz internista,
- sprzątaczką

oraz 7 lekarzy zatrudnionych na podstawie kontraktów.

W sprawozdaniu opisowym za rok 2017 przedstawiono sytuację kadrową wg stanu na dzień 31 grudnia 2017r. :

- kierownik - 1 osoba (umowa o pracę),
- z-ca kierownika ds. medycznych - 1 osoba (umowa o pracę),
- lekarze - 7 osób (kontrakty – 6 lekarzy, umowa zlecenie – 1 lekarz),
- pielęgniarki - 4 osoby (umowy o pracę - 3 osoby, umowa zlecenie -1 osoba),
- asystentka medyczna - 2 osoby (umowa o pracę),
- personel gospodarczy - 2 osoby (umowy o pracę),
- księgowy – 1 osoba (umowa zlecenie),
- fizjoterapeuta – 2 osoby (umowa o pracę),
- położna - 1 osoba (umowa zlecenie).

W załączeniu protokół z dnia 7 maja 2018r. sporządzony przez Komisję w celu sprawdzenia stanu faktycznego teczek osobowych pracowników SP ZOZ w Malczycach.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Z protokołu wynikają liczne braki w teczkach osobowych, w tym brak kwestionariusza osobowego, oświadczeń o zapoznaniu się z warunkami zatrudnienia, regulaminem pracy, BHP itd. Nie są to jedyne nieprawidłowości związane z zatrudnianiem pracowników, czy zawieraniem umów cywilnoprawnych. Szczegółowy opis zawarto poniżej.

Zatrudnienie Głównej księgowej - W dokumentach znajduje się umowa zlecenie SPZOZ. 1151.4.2017 z dnia 1 czerwca 2017r. dot. obsługi księgowej i kadrowej SP ZOZ w Malczycach w okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2017r. Wynagrodzenie określono w wysokości 2.800 brutto. Z rachunków przedłożonych przez księgową wynika, że mimo braku umowy wynagrodzenie było wypłacane, w kwocie 2.800 zł brutto miesięcznie. W opisie do rachunku z dnia 29.01.2018r. wpisano „Rachunek do umowy zlecenia 2/18/Zlec”, co pozwala na domniemanie, że umowa znajdująca się w dokumentacji Zakładu nie była jedyną umową zawartą z księgową, jednakże brak jest stosownych dokumentów.

Kontrolujący zwraca uwagę, że z treści umowy nie wynika, czy wynagrodzenie z tytułu jej realizacji (czerwiec – sierpień 2017r.) należne jest miesięcznie czy za cały okres umowy.

W tym miejscu warto także zauważyć, że przedmiotem umowy była obsługa księgowa i kadrowa Zakładu, a nie obsługa Głównego księgowego. W dokumentacji Zakładu brak jest także powierzenia obowiązków Głównego księgowego, o którym mowa w art. 54 ustawy o finansach publicznych. Mimo to p. Joncel posługiwała się pieczęcią Główny księgowy i jako główny księgowy podpisywała dokumenty.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest **pracownik**, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi oraz dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Wobec braku powierzenia, co więcej wobec braku zawartej umowy o pracę trudno mówić o głównym księgowym. W takiej sytuacji p. Joncel była księgową, ale nie główną księgową.

Taki pogląd znajduje potwierdzenie w protokołach Najwyższej Izby Kontroli czy regionalnych izb obrachunkowych.

Dodatkowo należy stwierdzić, że z zawartej umowy zlecenia nie wynikają czynności, jakie winny być świadczone, gdyż umowa bardzo enigmatycznie określa zakres przedmiotowy.

Na podstawie wyciągów bankowych za okres styczeń 2017 – marzec 2018r. wynika, iż wynagrodzenie księgowej wypłacane było przed zakończeniem miesiąca (przykładowo:

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

27.01.2017r., 28.07.2017r., 28.09.2017r., 29.11.2017r.). Jedynie w sierpniu i październiku 2017r. wynagrodzenie wypłacone było w ostatnim dniu, tj. 28.08 i 31.10.2017r.

Z jedynej dostępnej umowy (za okres czerwiec- sierpień 2017r.) wynika, że zapłata wynagrodzenia nastąpi w terminie 7 dni od wystawienia rachunku przez Zleceniobiorcę w siedzibie Zleceniodawcy.

Należy stwierdzić, że w przypadku umów zlecenia, których przedmiotem jest świadczenie usług wynagrodzenie winno być wypłacane po zakończeniu okresu rozliczeniowego, najczęściej miesięcznego, a nie w jego trakcie.

Z opisów na wyciągach bankowych wynika, że poza umową zlecenia, o której mowa powyżej zawarte były także inne umowy, niestety nie są one dostępne.

W okresie styczeń – maj 2017r. wynagrodzenie wypłacane było w wysokości 379,50 zł miesięcznie, natomiast począwszy od czerwca 2017r. do lutego 2018r. – 2.096,09 zł miesięcznie. W marcu 2018r. wypłaty wynagrodzenia nie stwierdzono.

Przeanalizowano zakresy czynności pracowników, w celu sprawdzenia czy obowiązki osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nie pokrywają się w przypadku zawarcia umowy zlecenia z tym pracownikiem.

Na podstawie przedłożonych informacji wynika, że z pracownikami zawierano umowy zlecenia, jednakże trudno zweryfikować jakich czynności dotyczą, gdyż w dokumentacji Ośrodka występują duże braki dotyczące zleceń (zlecenia ustne bez zawierania umów, brak dokumentów itp.).

Na podstawie list płac za miesiąc styczeń i luty 2018r. (wynagrodzenia podstawowe i umowy zlecenia) ustalono, że umowy zlecenia zawarto z 4 pracownikami i w odniesieniu do 2 z nich ustalono, że czynności wykonywane w ramach umowy zlecenia nie pokrywały się z czynnościami wykonywanymi w ramach umowy o pracę i były świadczone okresowo, podczas nieobecności osoby wykonującej te obowiązki na podstawie umowy zlecenia.

Kolejny pracownik, zatrudniony w Zakładzie jako mgr fizjoterapii – na podstawie umowy zlecenia zobowiązał się do wykonywania czynności polegających na pracy w zakresie fizjoterapii i masażu w SP ZOZ w Malczycach, zaś z opisu do rachunku za styczeń 2018r. wynika, że na podstawie umowy zlecenia świadczone były usługi rehabilitacyjne w ramach hospicjum domowego. W takim przypadku usługi świadczone w ramach umów zlecenia pokrywają się z obowiązkami służbowymi.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Podobnie kolejny pracownik - pielęgniarka zatrudniona na podstawie umowy o pracę w SP ZOZ Malczyce, a z rachunku za styczeń 2018r. wynika, że świadczyła czynności pielęgniarskie w hospicjum domowym.

Zawieranie umów zleceń z własnymi pracownikami na czynności wchodzące w zakres obowiązków wynikających z umów o pracę nie powinno mieć miejsca.

Ustalono, że Kierownik oprócz umowy o pracę miała zawartą/zawarte umowy zlecenia, niestety nie udało się ich odnaleźć w dokumentacji Zakładu, nie wiadomo zatem kto ze strony Ośrodka Zdrowia podpisał takie umowy (jeżeli podpisała je Pani Kierownik, oznacza to, że zawarła umowę/umowy sama ze sobą).

Istnienie takiej umowy/umów ustalono na podstawie wypowiedzenia złożonego Kierownikowi Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Malczycach przez p.Lejczak w dniu 4 kwietnia 2018r. – wypowiedzenie umowy na udzielenie świadczeń zdrowotnych z zakresu usług psychologicznych w ramach hospicjum domowego SP ZOZ w Malczycach zawartą dnia 3 czerwca 2017r.

W lipcu 2017r. p. Lejczak przedłożyła rachunek do umowy zlecenia 15/17/Zlec z tytułu wykonania umowy z dnia 1 lipca 2017r. Do rachunku dołączono wykaz godzin pracy w ramach zlecenia, które to godziny nie zostały przez nikogo potwierdzone. Kwota rachunku 1.374,- brutto, tj. 999,93 netto. Po stronie Zleceniobiorcy i Zleceniodawcy (potwierdzającego odbiór prac) podpisała się p.Lejczak. Rachunek przedłożono także w sierpniu 2017r. - do umowy zlecenia 19/17/Zlec z dnia 1 sierpnia 2017r. na kwotę brutto 1.786,- , tj. 1.299,44 zł netto. Podobnie jak w przypadku rachunku za lipiec ten także podpisany jest przez p. Lejczak jako Zleceniodawcę i Zleceniobiorcę.

Oprócz wyżej opisanych rachunków - z historii wyciągów bankowych wynika wypłata wynagrodzenia z tytułu umowy/umów zlecenia dla p.Lejczak w następujących miesiącach (wypłacane wraz z wynagrodzeniem za pracę):

- lipiec 2017r. – 3.895,51 zł (kwota z tytułu zlecenia 999,93 zł netto, 1.374,- brutto),
- sierpień 2017r. – 4.153,79 zł (kwota z tytułu zlecenia 1.299,44 zł netto, tj. 1.786,- brutto)
- wrzesień 2017r. - 4.252,01 zł (kwota z tytułu zlecenia 1.397,66 zł netto, tj. 1.920,- brutto),
- październik 2017r. - 4.154,00 zł (kwota z tytułu zlecenia 1.299,65 zł netto, tj. 1.785,- brutto) ,
- listopad 2017r. - 4.255,94 zł (kwota z tytułu zlecenia 1.401,59 zł netto, 1.925,- brutto),
- grudzień 2017r. – 4.553,88 zł (kwota z tytułu zlecenia 1.699,53 zł netto, 2.335,- brutto),,
- styczeń 2018r. - 4.553,88 zł (kwota z tytułu zlecenia 1.699,53 zł netto, 2.335,- brutto),
- luty 2018r. – 5.758,61 zł (kwota z tytułu umowy zlecenia 1.499,60 netto, 2.060 brutto).

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Nie stwierdzono wypłaty wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę ani z tytułu umowy zlecenia w miesiącu marcu 2018r.

Kontrolujący zwraca uwagę, że nie można zawierać z własnymi pracownikami umów zlecenia, których zakres pokrywa się z czynnościami wykonywanymi w ramach umowy o pracę. Tu taka sytuacja nie występuje, nieprawidłowy jest jednak fakt, że jako psycholog do NFZ została zgłoszona zupełnie inna osoba, która pracy na rzecz SPZOZ w Malczycach nie świadczyła, ale także brak uprawnień p.Lejczak do świadczenia usług jako psycholog (wymagane wykształcenie magisterskie z zakresu psychologii, p.Lejczak jest magistrem rehabilitacji).

Wykorzystanie danych innej osoby jest bezprawne, oznacza fałszowanie dokumentów do NFZ oraz nienależnie pobrane środki publiczne.

Postępowanie w tej sprawie prowadzi Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej, co wynika z pisma osoby, której dane były wykorzystane, w którym to piśmie potwierdzono także brak kwalifikacji p. Lejczak do świadczenia tego typu usług.

Dokładne wyliczenie pobranej nienależności nie jest możliwe bez wglądu do dokumentacji źródłowej, w której jednak występują spore braki.

Wyliczenia dokonane przez kontrolującą wykazują, że była to kwota co najmniej 10.296,93 zł netto wypłacona na rzecz p. Lejczak.

Braki w dokumentacji świadczą o niewłaściwym zabezpieczeniu przez kierownika jednostki, co stanowi naruszenie podstawowych obowiązków kierownika. Brak tych dokumentów mógł wywołać nieodwracalne skutki dla prawidłowego funkcjonowania Ośrodka czy wiązać się z koniecznością zapłaty odsetek karnych w przypadku nieterminowego uregulowania zobowiązań.

Znacznie poważniejsze mogą być konsekwencje takiego działania ze strony Narodowego Funduszu Zdrowia, który może nałożyć na Zakład kary finansowe a nawet odebrać kontrakt. Odebranie kontraktu może być nieodwracalne.

W pozostałym zakresie osoby, z którymi zawarto umowy o pracę rzeczywiście tę pracę świadczą i są uwzględnione w rozliczeniach ZUS oraz na listach płac. Nieprawidłowości w zgłoszeniach do NFZ opisano w dalszej części niniejszego sprawozdania.

Wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wypłacane pracownikom ewidencjonowane są na koncie 230 Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń oraz kontach kosztowych 404-1 Wyn. umowy o pracę (osobowe) i 404-2 Wyn. umowy zlecenia (bezosobowe).

Zapisy na kontach zgodne są ze skontrolowanymi listami płac.

II. KONTRAKTY Z LEKARZAMI

Zgodnie z informacją o osobach zatrudnionych lekarzem świadczącym usługi na podstawie umowy zlecenia była w badanym okresie jedna osoba. Na podstawie umowy o pracę w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu był z-ca kierownika Zakładu, który miał także zawarty kontrakt na świadczenie usług.

Do wglądu przedłożono umowy zawarte z 11 lekarzami, w tym 10 kontraktów oraz 1 umowa zlecenie.

W umowach określono wynagrodzenie rozliczane najczęściej wg stawki godzinowej, ale także jako wynagrodzenie za liczbę porad lub liczbę pacjentów objętych opieką, w zależności od rodzaju świadczonych usług.

Wypłata wynagrodzenia następowała na podstawie wykazu godzin świadczonych usług, ilości udzielonych porad czy liczby pacjentów, wyszczególnianych na wystawianych przez lekarzy fakturach/rachunkach. Nie ustanowiono wymogu potwierdzania liczby godzin świadczonych usług np. przez pielęgniarkę i dołączania wykazu do rachunków czy faktur, dlatego trudno zweryfikować poprawność naliczenia należności.

W odniesieniu do rozliczeń z lekarzami kontrolujący zgłasza następujące uwagi:

- umowa 1 z lekarzy zawarta była 1 czerwca 2016r. na okres 8 sierpnia – 12 sierpnia 2016r. Mimo braku dalszych umów faktury były systematycznie przedkładane i rozliczane,
- mimo zawarcia kontraktu na czas nieokreślony, 1 z lekarzy zwolniony w sierpniu 2017r., nadal wykazywany był w NFZ,
- lekarz zwolniony w lutym 2018r., wykazywany w NFZ do 2 marca br.,
- lekarz wykazywany w NFZ do 29 marca 2018r., zaprzestał pracy z końcem września 2017r.

III. ROZLICZENIA Z PRACOWNIKAMI

Rozliczenia z pracownikami dotyczą przede wszystkim ryczałtu za używanie samochodu prywatnego do celów służbowych. Nie stwierdzono wypłacania ryczałtu pracownikom SP ZOZ w Malczycach.

Przedłożono do wglądu umowę zawartą z pracownikiem na używanie samochodu prywatnego do celów służbowych, stanowiącą podstawę do naliczania i wypłaty ryczałtu za jazdy lokalne (na terenie Gminy).

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Z informacją przekazanej przez pracownika wynika, że na podstawie tej umowy nigdy nie ustalono limitu kilometrów ani kwoty ryczałtu należnej pracownikowi, a na podstawie zawartej umowy rozliczano podróże służbowe – delegacje.

Do rozliczenia podróży służbowej nie jest wymagane zawarcie umowy na używanie samochodu prywatnego do celów służbowych, a jedynie polecenie wyjazdu służbowego określającego cel podróży, datę, środek lokomocji oraz podpis osoby zlecającej. W terminie 14 dni od zakończenia podróży pracownik winien rozliczyć się z wykonania polecenia wyjazdu, a pracodawca naliczyć należność z tytułu zwrotu kosztów podróży czy diety.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na kwoty wypłacane p. Kierownik Zakładu z tytułu podróży służbowych w okresie styczeń 2017 – marzec 2018r. z uwagi na ich wysokość.

Na podstawie wyciągów bankowych stwierdzono wypłatę środków tytułem zwrotu za podróże służbowe na rzecz p. Lejczak:

- luty 2017 - 436,29 zł oraz 872,58 zł,
- marzec 2017 – 581,72 zł,
- kwiecień 2017 – 727,10 zł,
- lipiec 2017r. – 660,30 zł,
- sierpień 2017 – 436,29 oraz 727,10 zł,
- październik 2017 – 727,15 zł,
- listopad 2017 – 727,10 zł,
- grudzień 2017 – 927,55 zł,
- styczeń 2018 – 727,10 zł,
- luty 2018 - 872,52 zł,
- marzec 2018 – 727,10 zł.

W maju 2017r. zwrot kosztów podróży uwzględniony był razem z wynagrodzeniem i nagrodą, dlatego trudno określić kwotę bez dokumentów źródłowych.

Oczywiście w dokumentacji Zakładu brak jest druków delegacji, stanowiących podstawę rozliczenia. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku kierownika polecenie wyjazdu służbowego winien podpisać wójt, on też zatwierdza rozliczenie pod względem merytorycznym.

Wysokość kwot zwrotu sugeruje, że średnio miesięcznie p. Kierownik odbywała niemal 900-km podróże służbowe.

Niestety z uwagi na brak potwierdzania obecności na liście obecności albo w ogóle brak listy obecności trudno te wyjazdy z czymkolwiek zweryfikować i porównać.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Z wydruku zapisów na koncie 234-00047 wynika, że w roku 2017 koszty podróży służbowych p. Kierownik wyniosły 9.424,73 zł, z czego do 31 grudnia 2017r. wypłacono kwotę 8.697,63 zł.

Wysokie koszty podróży służbowych nierozzerwalnie związane są z licznymi szkoleniami, w których uczestniczyła p. Kierownik, często niezwiązanymi z wykonywanymi obowiązkami.

Na szkolenia i kursy w roku 2017 wydatkowano kwotę 16.678 zł, z czego ponad 10.000 zł dotyczyło szkoleń i kursów p. Kierownik. Kwoty te dot. wyłącznie kosztów szkoleń - bez kosztów delegacji, noclegów itp.

IV. INNE USTALENIA

Zakład Opieki Zdrowotnej w Malczycach w ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia świadczy usługi medyczne w zakresie:

- podstawowej opieki zdrowotnej – umowa nr 0113/3101026/01/2017/01,
- rehabilitacji leczniczej – umowa nr 05/1/3101026/01/2017/02,
- opieki paliatywnej i hospicyjnej – umowa nr 15/1/3101026/01/2017/01.

Nieprawidłowości dotyczą braku zgłoszenia w rejestrze prowadzonym przez Wojewodę następujących poradni:

1. Poradnia ortopedyczna,
2. Poradnia Endokrynologiczna
3. Poradnia Diabetologiczna
4. Poradnia Angiologiczna
5. Poradnia Ginekologiczno– położnicza, data rozpoczęcia 23.03.2018

Wniosek o wpis poradni do rejestru złożono 22 marca 2018r., w tym samym dniu dokonano opłaty za 5 zmian we wpisie w kwocie 226,50 zł.

Wg stanu na dzień 12 kwietnia 2018r. w księdze rejestrowej (księga 1313, oznaczenie oragnu W-02) brak jest ww. poradni.

W dniu 7 maja 2018r. sporządzono komisyjnie protokół w celu sprawdzenia zgodności dokumentacji kadrowej a umowami z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Z przedłożonego protokołu wynika, niezgodności dotyczą umowy w zakresie rehabilitacji leczniczej, w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej oraz w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Nieprawidłowości dotyczą braku potwierdzenia świadczenia pracy, wykazywania pracowników w NFZ mimo ich zwolnienia czy zaprzestania świadczenia pracy, przyjmowania deklaracji na położną niezatrudnioną ani niewspółpracującą z Zakładem itp.

Powyższe świadczy o ogromnej nieodpowiedzialności ze strony p. Kierownik, fałszowanie dokumentacji, narażenie Zakładu na zapłatę kar na rzecz NFZ, nawet utratę kontraktu, ale także wprowadzanie w błąd pacjentów.

Kontrola NFZ w zakresie realizacji umowy dot. podstawowej opieki zdrowotnej dokonana przez Dolnośląski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia ze względu na kryterium legalności, rzetelności, celowości negatywnie ocenił działalność kontrolowanego podmiotu (protokół kontroli nr 01.7320.071.2018.WKO.S przeprowadzonej w dniach 23-28.03.2018r.), zalecając wprowadzenie licznych zaleceń pokontrolnych.

W ramach kontroli zapoznano się także z dokumentacją zakupów i usług dokonywanych w trybie zamówień publicznych – zapytanie/zaproszenie do udziału w postępowaniu i złożenia oferty cenowej – zapytanie ofertowe SP ZOZ.2374.1.2016 na dostawę aparatu USG do SP ZOZ w Malczycach w 36 ratach.

W odpowiedzi złożono 3 oferty:

- SANoLife Spółka z o.o. , kwota 117.787,05 zł;
- Partner Medicine - 124.992 zł netto,
- MAN-MED. Przemysław Maniara – 125.000 zł netto.

Wybrano ofertę najkorzystniejszą cenowo. Nie zgłasza się uwag do zapytania.

Przeanalizowano umowę, której przedmiotem jest świadczenie usług serwisowych oprogramowania mMedica oraz inne usługi informatyczne. Wynagrodzenie z tytułu niniejszej umowy określono początkowo w wysokości 580,- netto/ miesięcznie, a następnie podwyższono do kwoty 680,- netto miesięcznie.

W ramach umowy firma dostarczała także sprzęt i oprogramowanie komputerowe, a koszt usług firmy wyniósł w roku 2017 ponad 20.000 zł (zapisy na koncie rozrachunkowym 210 oraz potwierdzenia przelewów na wyciągach bankowych).

Brak w dokumentacji Zakładu jakiegokolwiek rozpoznania rynku przed zawarciem umowy.

Stosunkowo wysokie wydają się też wydatki na zakup odzieży i obuwia roboczego, które zgodnie z zapisami na koncie księgowym 409-3 wyniosły w roku 2017 5.374, 18 zł.

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

Zestawiając faktury oraz terminy zamówień dokonywanych zakupów należy zauważyć, że niektóre z nich można by połączyć, aby uniknąć wielokrotnego płacenia za przesyłki, tym bardziej, że większość zamówień dokonywana była w jednej firmie (np. zamówienia z 8 lutego 2017, 13 lutego 2017 i 6 marca 2017 ogółem na kwotę 682 zł, w tym koszty przesyłek 61 zł).

Na pojemniki na mydło i płyn dezynfekujący oraz zapas płynu wydatkowano kwotę 2.734,26 zł.

Niezrozumiały jest także wydatek na długopisy (300 szt.) i ołówki (200 szt.) za kwotę 864,90 zł oraz na bombki z imieniem (32 szt.) za kwotę 496,69 zł.

Ponoszenie wydatków w tak wysokich kwotach wydaje się być co najmniej nieracjonalne.

Trudno wypowiadać się o ich celowości, ale konieczność ich poniesienia winna być udokumentowana i poprzedzona zapytaniami ofertowymi lub rozpoznaniem rynku. Wówczas można uniknąć zarzutów o niegospodarność czy nieracjonalność wydatków ponoszonych ze środków publicznych.

UWAGI I WNIOSKI:

- Brak zgłoszenia w NFZ zmian dot. zatrudnienia,
- Brak zgłoszenia do rejestru Wojewody Dolnośląskiego prowadzonych poradni,
- Świadczenie usług przez osoby nieuprawnione i wykorzystywanie danych osobowych innych osób,
- Niewłaściwe zabezpieczenie i przechowywanie dokumentów przez kierownika jednostki, czego efektem są braki w dokumentacji,
- Podejmowanie działań lub zaniechania mogące narazić Zakład na kary ze strony NFZ czy nawet utratę kontraktu,
- Określenie zadań w ramach umowy zlecenia jedynie poprzez wskazanie przedmiotu umowy,
- Rozliczenie i wypłata wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych mimo niezawierania umów w formie pisemnej (wypłata bez dokumentu stanowiącego podstawę należności),
- Brak umów zawartych ze zleceniobiorcami w dokumentacji Ośrodka Zdrowia,

SP ZOZ w Malczycach

Ocena funkcjonowania i bieżącej działalności

- Brak zapisów dot. sposobu rozliczania świadczonych usług (brak potwierdzenia ilości godzin świadczonych usług mimo ustalenia płatności wg stawki godzinowej),
- Brak podpisów na rachunkach stanowiących podstawę rozliczenia umów zlecenia,
- Nieracjonalne ponoszenie wydatków na usługi serwisowo-informatyczne oraz zakup obuwia i odzieży roboczej, szkolenia, art. promocyjne.